

ΑΝΑΘΕΩΡΗΤΙΚΗ ΑΡΧΗ ΠΡΟΣΦΟΡΩΝ
TENDERS REVIEW AUTHORITY

Λεωφ. Γρίβα Διγενή 81-83, 2ος όροφος, Τ.Θ. 24820, 1304 Λευκωσία
Τηλ.: 22445100, Φαξ: 22445107, Email: tra@aap.gov.cy, Web: www.tra.gov.cy

Προσφυγή Αρ. 21/2024

Μεταξύ:

MSN LEGAL CONSORTIUM, ΚΟΙΝΟΠΡΑΞΙΑ ΤΩΝ MASON HAYES & CURRAN LLP, SCORDIS PAPAPETROU & CO LLC, NEXIA ΡΟΥΙΑΔΙΣ LTD ΚΑΙ NEXIA INSOLV LTD

Αιτητών

v.

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ

Αναθέτουσας Αρχής

**Αναθεωρητική Αρχή
Προσφορών:**

Ανδρούλα Πούγιουρου, Πρόεδρος
Κάριν Γεωργιάδου, Μέλος
Πάρις Κωνσταντινίδης, Μέλος
Χριστίνα Σαββίδου, Μέλος

Αιτητές:

MSN LEGAL CONSORTIUM, ΚΟΙΝΟΠΡΑΞΙΑ ΤΩΝ MASON HAYES & CURRAN LLP, SCORDIS PAPAPETROU & CO LLC, NEXIA ΡΟΥΙΑΔΙΣ LTD ΚΑΙ NEXIA INSOLV LTD

Αντιπροσωπεύθηκαν από τους:

- Αλέξανδρο Γαβριηλίδη δια Σκορδής, Παπαπέτρου & Σία Δ.Ε.Π.Ε., Δικηγόρο Αιτήτριας Εταιρείας
- Βέρα Κυπριανού δια Nexia Rouiadjis Ltd, Senior Executive
- Σουζάνα Πογιατζή δια Nexia Rouiadjis Ltd., Σύμβουλος

Αναθέτουσα Αρχή:

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ

Αντιπροσωπεύθηκε από τις:

- Δήμητρα Καλλή, Ανώτερη Δικηγόρο της Δημοκρατίας
- Ελένη Αθανασούλια, Λειτουργό Υπουργείου Οικονομικών

Ημερομηνία έκδοσης Απόφασης: 17 Ιουνίου 2024

ΑΠΟΦΑΣΗ

Αντικείμενο της παρούσας Προσφυγής, είναι η απόφαση του Υπουργείου Οικονομικών της Κυπριακής Δημοκρατίας (στο εξής «η Αναθέτουσα Αρχή»), με την οποία (α) απορρίφθηκε η προσφορά της MSN Legal Consortium, Κοινοπραξίας των Mason Hayes & Curran LLP, Scordis Papapetrou & Co LLC, Nexia Poyiadjis Ltd και Nexia Insolv Ltd (στο εξής «οι Αιτητές») σε σχέση με το Διαγωνισμό με αρ. Υ.Ο. 2023/01/Π και τίτλο «*Διαγωνισμός για την παροχή υπηρεσιών για τον εκσυγχρονισμό, αναθεώρηση και συγγραφή ενός νέου περί Εταιρειών Νόμου (Κεφ. 113)*» (στο εξής «ο Διαγωνισμός»), και (β) δεν έγινε αποδεκτή η ειδοποίηση των Αιτητών ημερ. 10.04.2024 συγκατάθεσης στην παράταση της ισχύος της προσφοράς τους μέχρι τις 08.06.2024.

Σύμφωνα με την Έκθεση Γεγονότων και όπως συμπληρώνονται από το περιεχόμενο των Διοικητικών Φακέλων, το Υπουργείο Οικονομικών, αφού εξασφάλισε στις 12.04.2023 το Πιστοποιητικό Συμβατότητας Προκήρυξης και Εγγράφων Διαγωνισμού από την Αρμόδια Αρχή Δημοσίων Συμβάσεων, προχώρησε στη δημοσίευση Ανοιχτού Διαγωνισμού μέσω του ηλεκτρονικού συστήματος των δημοσίων συμβάσεων (e-procurement) στις 13.04.2023, με αντικείμενο την «*Παροχή υπηρεσιών για τον εκσυγχρονισμό, αναθεώρηση και συγγραφή ενός νέου περί Εταιρειών Νόμου (Κεφ. 113)*».

Ως κριτήριο ανάθεσης είχε οριστεί η βέλτιστη σχέση τιμής - ποιότητας. Ο συντελεστής βαρύτητας μεταξύ τεχνικής και οικονομικής προσφοράς, σύμφωνα

με τα Έγγραφα του Διαγωνισμού, καθορίστηκε στο 60% για την τεχνική προσφορά και στο 40% για την οικονομική προσφορά. Ως καταληκτική ημερομηνία υποβολής των προσφορών ορίστηκε η 09.06.2023.

Οι οικονομικοί φορείς που υπέβαλαν προσφορά ήταν οι (1) S.A. Evangelou and Co LLC, (2) η MSN Legal Consortium, Κοινοπραξία των Mason Hayes & Curran LLP, Scordis Papapetrou & Co LLC, Nexia Poyiadjis Ltd και Nexia Insolv Ltd (Αιτητές) και (3) η κοινοπραξία Ernst & Young LLP, Pamboridis LLC & Alan Murphy and Peter Bolger T/A EY Law Ireland. Ακολούθησε στις 06.12.2023 η υποβολή από πλευράς Αιτητών γραπτής συγκατάθεσης παράτασης της ισχύος της προσφοράς τους μέχρι τις 31.03.2024 και της εγγυητικής τους μέχρι 30.04.2024, κατόπιν αιτήματος της Αναθέτουσας Αρχής ημερ. 04.12.2023 μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου.

Στις 28.02.2024 η Αναθέτουσα Αρχή αποφάσισε την κατακύρωση του Διαγωνισμού στην κοινοπραξία Ernst & Young LLP, Pamboridis LLC & Alan Murphy and Peter Bolger T/A EY Law Ireland (στο εξής «ο Επιτυχών Προσφοροδότης»). Η απόφασή της αυτή γνωστοποιήθηκε στους προσφοροδότες με την επιστολή της Αναθέτουσας Αρχής ημερ. 04.03.2024.

Κατά της απόφασης κατακύρωσης του Διαγωνισμού, στις 19.03.2024 ο οικονομικός φορέας S.A. Evangelou and Co LLC προέβη στην καταχώρηση της Προσφυγής με αρ. 14/2024 ενώπιον της Αναθεωρητικής Αρχής Προσφορών (στο

εξής «η ΑΑΠ») και εξασφάλισε διάταγμα προσωρινών μέτρων μέχρι την έκδοση απόφασης στην Προσφυγή τους.

Η Αναθέτουσα Αρχή λαμβάνοντας υπόψη ότι η περίοδος ισχύος των προσφορών θα εξέπνεε στις 31.03.2024 και συμμορφούμενη με την υπόδειξη της ΑΑΠ, ώστε να μεριμνήσει όπως ο Διαγωνισμός παραμείνει σε ισχύ καθ' όλη τη διάρκεια εξέτασης της Προσφυγής, στις 22.03.2024 απέστειλε επιστολή ημερ. 21.03.2024 με ηλεκτρονικό ταχυδρομείο προς τους τρεις οικονομικούς φορείς, γνωστοποιώντας τους την πρόθεσή της για παράταση της ισχύος του Διαγωνισμού μέχρι τις 08.06.2024. Στην επιστολή αυτή είχε επισημανθεί η αναγκαιότητα ανανέωσης της ισχύος του Διαγωνισμού, ενόψει της Προσφυγής που είχε καταχωρηθεί. Περαιτέρω, με την ίδια επιστολή, ζητήθηκε από τους ενδιαφερόμενους να απαντήσουν γραπτώς εντός δύο ημερών από την ημερομηνία του αιτήματος, σύμφωνα με τον όρο 7.3.3 του Μέρους Α των Εγγράφων του Διαγωνισμού, συμπληρώνοντας και υπογράφοντας τη σχετική βεβαίωση που επισυνάπτετο στην επιστολή, εφιστώντας την προσοχή τους στο ότι παράλειψη απάντησης μέσα στο χρονικό πλαίσιο των δύο ημερών η προσφορά θα απορρίπτετο ως απαράδεκτη.

Ο οικονομικός φορέας S.A. Evangelou and Co LLC και ο Επιτυχών Προσφοροδότης ανταποκρίθηκαν εντός του καθορισμένου χρονικού πλαισίου, εκφράζοντας τη σύμφωνη γνώμη τους για ανανέωση της προσφοράς τους,

προσκομίζοντας έγκαιρα την πρωτότυπη γραπτή αποδοχή της παράτασης ισχύος των προσφορών, καθώς και την ανανεωμένη εγγύηση συμμετοχής.

Οι Αιτητές δεν ανταποκρίθηκαν στο σχετικό αίτημα της Αναθέτουσας Αρχής, αλλ' ούτε και στις σχετικές τηλεφωνικές της κλήσεις ημερ. 27.03.2024.

Ως αποτέλεσμα, η Αναθέτουσα Αρχή, στη βάση του Κανονισμού 36(1)(β) και 36(3α)(i) των περί του Συντονισμού των Διαδικασιών Σύναψης Δημόσιων Συμβάσεων Προμηθειών, Έργων και Υπηρεσιών και για Συναφή Θέματα Κανονισμών του 2007 (Κ.Δ.Π. 201/2007), με την επιστολή της με αρ. φακ. 08.05.001 και ημερ. 28.03.2024 προς την Πρόεδρο του Συμβουλίου Προσφορών υπέβαλε αίτημα για παράταση της ισχύος του Διαγωνισμού μέχρι τις 08.06.2024, ενημερώνοντάς την για τη θετική ανταπόκριση των δύο ενδιαφερόμενων οικονομικών φορέων και για τη μη ανταπόκριση των Αιτητών.

Το Συμβούλιο Προσφορών με την επιστολή του με αρ. φακ. 13.25.005.004 και ημερ. 28.03.2024, ενημέρωσε την Αναθέτουσα Αρχή για την έγκριση του αιτήματός της για παράταση της ισχύος του Διαγωνισμού.

Στις 04.04.2024 οι Αιτητές με ηλεκτρονικό μήνυμά τους ζήτησαν να πληροφορηθούν σε σχέση με το στάδιο στο οποίο βρισκόταν η προσφορά τους. Σε απάντηση, η Αναθέτουσα Αρχή στις 08.04.2024 με ηλεκτρονικό μήνυμά της πληροφόρησε τους Αιτητές για τις πρόσφατες εξελίξεις ως εξής: (α) Ότι οι Αιτητές στις 04.03.2024 μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου είχαν ενημερωθεί για

τα αποτελέσματα του Διαγωνισμού, καθώς και για τα νόμιμα δικαιώματά τους. (β) Ότι επίσης στις 22.03.2024 ενημερώθηκαν μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου ότι, ένεκα της καταχώρησης της Προσφυγής με αρ. 14/2024, λήφθηκε απόφαση για παράταση της ισχύος του Διαγωνισμού μέχρι τις 08.06.2024 και ότι είχαν κληθεί όπως απαντήσουν γραπτώς κατά πόσο αποδέχοντο την παράταση της ισχύος της προσφοράς τους μέχρι και την πιο πάνω ημερομηνία. (γ) Ότι λόγω μη ανταπόκρισής τους, στις 27.03.2024 έγιναν δύο τηλεφωνικές κλήσεις προς τους Αιτητές από την Αναθέτουσα Αρχή επιζητώντας να μιλήσει με την κα Σ. Πογιατζή, χωρίς όμως αποτέλεσμα, αφού, όπως τους λέχθηκε, στη μία περίπτωση δεν βρισκόταν στο γραφείο και στην άλλη ήταν σε συνεδρία, παρά το γεγονός ότι της άφησε μήνυμα να επικοινωνήσει με την Αναθέτουσα Αρχή.

Σε απάντηση της πιο πάνω επιστολής της Αναθέτουσας Αρχής, την ίδια μέρα οι Αιτητές ενημέρωσαν με ηλεκτρονικό μήνυμα την Αναθέτουσα Αρχή ότι δεν έλαβαν οποιανδήποτε από τις πιο πάνω επιστολές της και ούτε ενημερώθηκαν ποτέ σε σχέση με τις τηλεφωνικές κλήσεις, εκφράζοντας το ενδιαφέρον τους για ανανέωση της πρόθεσής τους για «αναβολή». Η Αναθέτουσα Αρχή με νέο ηλεκτρονικό μήνυμά της, της ίδιας ημερομηνίας, ενημέρωσε τους Αιτητές ότι η προθεσμία ανανέωσης της ισχύος των προσφορών είχε ήδη εκπνεύσει, επισυνάπτοντας τα σχετικά αποδεικτικά παράδοσης των ηλεκτρονικών μηνυμάτων που τους είχαν αποσταλεί.

Στις 10.04.2024 οι Αιτητές επανήλθαν με νέα επιστολή τους που στάληκε με ηλεκτρονικό ταχυδρομείο, με την οποία επανέλαβαν τους αρχικούς ισχυρισμούς τους ότι δηλ. δεν παρέλαβαν την πιο πάνω σχετική αλληλογραφία και εξέφρασαν την πρόθεσή τους για ανανέωση της ισχύος της προσφοράς τους, αλλά και τη δυσαρέσκειά τους, επιμένοντας στη θέση ότι η προσφορά τους βρίσκεται σε ισχύ και ότι έχει αυτόματα ανανεωθεί μέχρι τις 08.06.2024, ενώ η εγγυητική τους ισχύει μέχρι τις 30.04.2024. Προς επιβεβαίωση του ισχυρισμού τους, επισύναψαν τη γραπτή συγκατάθεσή τους για παράταση της ισχύος της προσφοράς τους. Ακολούθησε στις 17.04.2024 η αποστολή από πλευράς Αιτητών προς την Αναθέτουσα Αρχή με ηλεκτρονικό μήνυμα αντιγράφου της ανανέωσης της εγγύησης συμμετοχής τους.

Στις 23.04.2024 η Αναθέτουσα Αρχή με επιστολή της, μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, επανέλαβε στους Αιτητές τη θέση της, όπως εκφράστηκε προηγουμένως, πληροφορώντας τους ότι το αίτημα για παράταση της ισχύος της προσφοράς τους δεν μπορούσε να γίνει αποδεκτό.

Στις 24.04.2024 οι Αιτητές επανήλθαν ενημερώνοντας την Αναθέτουσα Αρχή ότι απορρίπτουν τους ισχυρισμούς της, επαναλαμβάνοντας το περιεχόμενο της επιστολής τους ημερ. 10.04.2024 και επιφυλάσσοντας τα νόμιμα δικαιώματά τους.

Ακολούθησε στις 08.05.2024 η καταχώρηση της υπό τον ως άνω αριθμό και τίτλο Προσφυγής από πλευράς Αιτητών, με την οποία βάλλουν κατά της απόφασης της

Αναθέτουσας Αρχής ημερ. 23.04.2024 απόρριψης της προσφοράς τους και της μη αποδοχής της ειδοποίησης ημερ. 10.04.2024, με την οποία συγκατατίθεντο στην παράταση της ισχύος της προσφοράς τους μέχρι τις 08.06.2024, προβάλλοντας διάφορους λόγους ακύρωσης.

Βασικός πυλώνας των εισηγήσεων των Αιτητών για ακύρωση της προσβαλλόμενης απόφασης συνιστά η κατ' ισχυρισμό άγνοιά τους σε σχέση με την αιτηθείσα παράταση της ισχύος της προσφοράς τους, εφόσον ουδέποτε περιήλθε σε γνώση τους το περιεχόμενο των επιστολών της Αναθέτουσας Αρχής, ημερ. 04.03.2024 και 21.03.2024, η τελευταία εκ των οποίων παραλήφθηκε στις 22.03.2024. Για πρώτη δε φορά πληροφορήθηκαν για την ύπαρξη των επιστολών και το γεγονός του αιτήματος παράτασης της ισχύος της προσφοράς τους με την επιστολή της Αναθέτουσας Αρχής ημερ. 08.04.2024, μετά που ζήτησαν να πληροφορηθούν σε ποιο στάδιο βρισκόταν η προσφορά τους.

Από την άλλη, η δικηγόρος της Αναθέτουσας Αρχής υποστήριξε πλήρως τη νομιμότητα της προσβαλλόμενης απόφασης επί της ουσίας, απορρίπτοντας τον ισχυρισμό των Αιτητών περί άγνοιάς τους σε σχέση με το αίτημα για παράταση της ισχύος της προσφοράς τους. Προβάλλει δε δύο προδικαστικές ενστάσεις σε σχέση με το παραδεκτό της Προσφυγής, ότι δηλ. (α) η προσβαλλόμενη διοικητική απόφαση είναι μη εκτελεστή πράξη αλλά βεβαιωτική και (β) η Προσφυγή είναι εκπρόθεσμη. Ιδιαίτερα τονίζει το γεγονός ότι οι Αιτητές γνώριζαν από τις 08.04.2024 την όποια προσβολή των εννόμων συμφερόντων

τους, αλλά δεν προέβησαν σε κανένα διάβημα προσβολής της νομιμότητας της απόφασης, παρά μόνο καταχώρησαν την παρούσα Προσφυγή κατά της απόφασης ημερ. 23.04.2024, που είναι απλά βεβαιωτική εκείνης ημερ. 8.04.2024.

Ενόψει των εισηγήσεων των δύο πλευρών κρίνουμε ότι προέχει η εξέταση των προδικαστικών ενστάσεων, οι οποίες, λόγω των κοινών ουσιαστικά επιχειρημάτων προς υποστήριξή τους, συμπλέκονται γι' αυτό και θα εξεταστούν μαζί.

Ειδικότερα, προς υποστήριξη των προδικαστικών ενστάσεων, η Αναθέτουσα Αρχή ισχυρίζεται ότι η επιστολή ημερ. 23.04.2024, αντικείμενο της παρούσας Προσφυγής, δεν είναι εκτελεστή διοικητική πράξη, αλλά βεβαιωτική της απόφασής της, ημερ. 08.04.2024. Ως αποτέλεσμα, συνεχίζει, η μόνη απόφαση που θα μπορούσε να προσβληθεί με αίτηση ακυρώσεως ενώπιον της ΑΑΠ είναι η απόφαση ημερ. 08.04.2024, εντός της προθεσμίας που προνοεί ο περί των Διαδικασιών Προσφυγής στον Τομέα της Σύναψης των Δημοσίων Συμβάσεων Νόμος του 2010 (Ν. 104(I)/2010), δηλ. εντός δεκαπέντε ημερών από τη γνωστοποίηση της απόφασης. Όπως εισηγείται, με παραπομπή σε νομολογία (βλ. **Marfin Popular Bank Public Co. Ltd -v- Υπουργείου Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού, Τμήμα Εφόρου Εταιρειών και Επίσημου Παραλήπτη (2011) 3 ΑΑΔ 851** κ.ά.), η επιστολή της ημερ. 23.04.2024 είναι απλά επανάληψη των όσων περιέχονταν στα δύο προηγηθέντα ηλεκτρονικά μηνύματα της

Αναθέτουσας Αρχής ημερ. 08.04.2024, χωρίς να έχει διεξαχθεί νέα έρευνα ή αξιολόγηση νέων στοιχείων.

Αντικρούοντας τις προδικαστικές ενστάσεις, οι Αιτητές προτάσσουν ότι η προσβαλλόμενη απόφαση είναι η εκτελεστή διοικητική πράξη που μπορούσε να προσβληθεί με προσφυγή, εφόσον η επιστολή της Αναθέτουσας Αρχής ημερ. 08.04.2024 δεν παρείχε πλήρη και βέβαιη πληροφόρηση ως προς την απόρριψη της προσφοράς τους, ώστε να είναι σε θέση να λάβουν τα αναγκαία μέτρα για ακύρωση της απόφασης. Εξηγούν δε ότι σ' όσον αφορά την πρώτη επιστολή της Αναθέτουσας Αρχής ημερ. 08.04.2024, απλά σε αυτήν γινόταν αναφορά στις προηγούμενες επιστολές της Αναθέτουσας Αρχής, δηλ. σε αυτήν ημερ. 04.03.2024 με την οποία τους γνωστοποιήθηκαν τα αποτελέσματα του Διαγωνισμού και στην άλλη ημερ. 21.03.2024 που παρέλαβαν στις 22.03.2024, που αναφέρετο στο αίτημα της Αναθέτουσας Αρχής για παράταση της ισχύος της προσφοράς τους, τις οποίες όμως δεν διάβασαν οι Αιτητές. Τα ίδια χαρακτηριστικά έχει, κατά την άποψη τους, και η μεταγενέστερη επιστολή ημερ. 08.04.2024, όπου απλά η Αναθέτουσα Αρχή αναφέρει «*We regret to inform you that the deadline for extending the validity of your Tender has already expired*», χωρίς να εμπεριέχει σαφή, πλήρη και οριστική απόφαση για απόρριψη της προσφοράς τους. Για πρώτη φορά, σύμφωνα με τους ισχυρισμούς τους, υπήρξε σαφής αναφορά για την απόρριψη της προσφοράς τους με την επιστολή της Αναθέτουσας Αρχής ημερ. 23.04.2024, η οποία παρέπεμπε στον Κανονισμό 36(5) της Κ.Δ.Π. 201/2007.

Αποτελεί καθιερωμένη αρχή δικαίου ότι μια διοικητική πράξη για να μπορεί να αποτελέσει αντικείμενο Αίτησης Ακυρώσεως θα πρέπει να είναι εκτελεστή, δηλ. να παράγει έννομα αποτελέσματα και υποχρεώσεις. Αντιθέτως, σύμφωνα με την πάγια θέση της νομολογίας, πράξεις οι οποίες είναι βεβαιωτικές δεν είναι εκτελεστές και δεν μπορούν να προσβληθούν. Στην υπόθεση **Royal Highgate Public Company Ltd -v- Εθνικής Αρχής Στοιχημάτων, Αναθεωρητική Έφεση Αρ. 163/2018, ημερ. 04.03.2022**, αντικείμενο εξέτασης, μεταξύ άλλων, υπήρξε προδικαστική ένσταση που αφορούσε στο απαράδεκτο της προσφυγής, εφόσον η προσβαλλόμενη απόφαση δεν έφερε τα χαρακτηριστικά της εκτελεστής διοικητικής πράξης αλλά της βεβαιωτικής. Με αναφορά στην μέχρι τότε νομολογία, το Ανώτατο Δικαστήριο αποφάσισε τα εξής:

*«Βεβαιωτική δε είναι μια πράξη η οποία επιβεβαιώνει ή επαναλαμβάνει το περιεχόμενο προηγούμενης εκτελεστής πράξης, δηλώνοντας, με αυτόν τον τρόπο, την εμμόνη της διοίκησης στην αρχική της θέση, (βλ. **Θαλασσινός v. Δημοκρατίας (1998) 3 Α.Α.Δ. 364** και **Ζίττης v. Δημοκρατίας (1998) 3 Α.Α.Δ. 394**). Στην υπόθεση **Marfin Popular Bank Publ. Co Ltd v. Υπ. Εμπορ. Βιομ. και Τουρισμού κ.ά. (2011) 3 Α.Α.Δ. 851**, στην οποία έγινε ανασκόπηση των εννοιών της εκτελεστής πράξης και της πράξης βεβαιωτικού χαρακτήρα, τονίστηκε ότι η αναθεώρηση απόφασης μετά την υποβολή νέων στοιχείων απολήγει σε νέα απόφαση κατόπιν δέουσας έρευνας.*

*Επί του ιδίου θέματος, το Ανώτατο Δικαστήριο, στην απόφαση της Ολομέλειας στην υπόθεση **Θεοφάνους v. Δημοκρατίας (2000) 3 Α.Α.Δ. 507**, υιοθετώντας τα αναφερόμενα, σχετικά, στο σύγγραμμα του Μιχ. Δ. Στασινοπούλου, «**Δίκαιον των Διοικητικών Διαφορών**», Έκδοσις Τετάρτη, (1964), στη σελίδα 176, επεσήμανε τα εξής στη σελίδα 512:-*

«Το τι αποτελεί νέα έρευνα, που θα καθιστούσε τη νέα πράξη εκτελεστή, είναι ζήτημα πραγματικό. Νέα έρευνα θεωρείται η λήψη υπ' όψιν νέων ουσιωδών ή πραγματικών στοιχείων. Το νέο υλικό κρίνεται αυστηρά, ούτως ώστε να μην υπάρχει καταστρατήγηση της προθεσμίας προσβολής εκτελεστής πράξης με τη δημιουργία νέας πράξης που εκδόθηκε κατ' επίφαση μεν νέας έρευνας, αλλά, κατ' ουσίαν όμως επί τη βάση των ιδίων στοιχείων.».

Ως προς τη νέα έρευνα που απαιτείται για να παραχθεί μια νέα εκτελεστή διοικητική πράξη, εξετάστηκε στην υπόθεση **Χριστοδούλου κ.ά. -v-**

Δημοκρατίας (2016) 3 ΑΑΔ 1, όπου το Ανώτατο Δικαστήριο, υιοθετώντας την αρχή της πάγιας νομολογίας, αποφάσισε τα εξής στη σελ. 10:

«Στη σχετικά πρόσφατη απόφαση της Ολομέλειας στη Σασακάρος ν. Δημοκρατίας (2014) 3 Α.Α.Δ. 106 επαναβεβαιώθηκε η αρχή ότι χρειάζονται νέα δεδομένα που είτε προϋπήρχαν και για κάποιο λόγο δεν είχαν τεθεί ενώπιον της διοίκησης και για πρώτη φορά λαμβάνονται υπόψη, είτε ανέκυψαν μετά, που επηρεάζουν, κατά τον διοικούμενο, την παραγωγή της πράξης, επιδιώκοντας επανεξέταση της, (Ζίττης ν. Δημοκρατίας (1988) 3 Α.Α.Δ. 394 και Lavar Shipping Co. Ltd ν. Δημοκρατίας (2013) 3 Α.Α.Δ. 260). Μόνο όπου τίθενται νέα δεδομένα, τα οποία και αυστηρώς κρίνονται ώστε να μη δημιουργείται πλασματικά νέα προθεσμία, (Στασινόπουλου: Δίκαιον Διοικητικών Διαφορών 4η έκδ. σελ. 176), η διοίκηση είναι υποχρεωμένη να τα διερευνήσει ώστε να παραχθεί νέα διοικητική πράξη, (IMCS Intercollege Ltd ν. Αρχής Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού (2008) 3 Α.Α.Δ. 296).».

Οι πιο πάνω αρχές που έθεσε η Χριστοδούλου (ανωτέρω) υιοθετήθηκαν στην πιο πρόσφατη υπόθεση, στην οποία παρέπεμψε και η δικηγόρος της Αναθέτουσας Αρχής, Γρηγορίου -ν- Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, Αναθεωρητική Έφεση Αρ. 58/2012, ημερ. 09.10.2018. Παραθέτουμε το σχετικό απόσπασμα από την απόφαση:

«Πράξη ή απόφαση της Διοίκησης που εμμένει σε προηγούμενη της θέση αποτελεί βεβαιωτική πράξη, (βλ. Πορίσματα Νομολογίας του Συμβουλίου της Επικρατείας 1929-1959 σελ. 240 και Θεοφάνους ν. Δημοκρατίας (2000) 3 ΑΑΔ 507). Στην Marfin (ανωτέρω) τονίστηκε ότι η αναθεώρηση απόφασης επί τη υποβολή νέων στοιχείων απολήγει σε νέα απόφαση μετά από δέουσα έρευνα. Το τι αποτελεί νέα έρευνα που θα καθιστούσε τη νέα πράξη εκτελεστή, είναι ζήτημα πραγματικό. Η δική μας νομολογία έχει ακολουθήσει τα βήματα της Ελληνικής νομολογίας σχετικά με το ζήτημα. Νέα έρευνα θεωρείται η λήψη υπόψη νέων ουσιωδών ή πραγματικών στοιχείων. Το χρησιμοποιηθέν όμως νέο υλικό κρίνεται αυστηρά για να μην υπάρχει καταστρατήγηση της προθεσμίας προσβολής εκτελεστής πράξης με τη δημιουργία νέας πράξης που εκδόθηκε κατ' επίφαση μεν νέας έρευνας, αλλά κατ' ουσία στη βάση των ίδιων στοιχείων. Δεν μπορεί να γίνεται επίκληση από τον διοικούμενο στοιχείων τα οποία δεν μεταβάλλουν την ουσία του πράγματος.».

Υπό το φως της πιο πάνω νομολογίας, θα προχωρήσουμε να εξετάσουμε τις εκατέρωθεν εισηγήσεις σε σχέση με τις προδικαστικές ενστάσεις, σε συνάρτηση με τα γεγονότα της υπόθεσης, όπως εξάγονται από τους Διοικητικούς Φακέλους στους οποίους έχουμε ανατρέξει.

Η Αναθέτουσα Αρχή, προς υποστήριξη των προδικαστικών της ενστάσεων, προβάλλει κυρίως τη θέση ότι το περιεχόμενο της απόφασης ημερ. 23.04.2024 καθιστά σαφή την εμμονή της διοίκησης στην αρχική της θέση, ότι δηλ. έχει παρέλθει άπρακτη η καθορισθείσα προθεσμία ανανέωσης της ισχύος της προσφοράς των Αιτητών και έτσι η προσβαλλόμενη απόφαση δεν μπορεί παρά να χαρακτηριστεί ως βεβαιωτική, διότι δεν λήφθηκαν υπόψη νέα στοιχεία. Ως τέτοια δε, καταλήγει, δεν μπορεί να προσβληθεί με Αίτηση Ακυρώσεως ενώπιον της ΑΑΠ.

Μελετώντας τις δύο επιστολές, είναι φανερό ότι η διοίκηση με την επιστολή της ημερ. 23.04.2024 εμμένει απλά στα θέματα που την είχαν απασχολήσει προηγουμένως, με κατάληξη την αποστολή προς τους Αιτητές των δύο επιστολών της, μέσω του ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, ημερ. 08.04.2024. Η διαπίστωση αυτή προκύπτει από το ίδιο το λεκτικό της επιστολής της ημερ. 23.04.2024, όπου ξεκινά με τη φράση *«I have instructions to refer to your letter dated 10.4.2024 and to repeat our position, as explained by our two (2) emails dated 8.4.2024, that as you have omitted to reply within the timeframe set in our letter dated 21.3.2024 as to the extension of the validity of your tender, your request for an extension of validity of your Tender cannot be accepted.»*. (Η υπογράμμιση είναι δική μας)

Συνιστά εισήγηση των Αιτητών προς αντίκρουση των προδικαστικών ενστάσεων ότι η επιστολή ημερ. 08.04.2024 δεν παρείχε σαφή πληροφόρηση για την απόφαση απόρριψης της προσφοράς τους ώστε να κινηθούν νομικά, όπου τέτοια

πληροφόρηση παρέχει εκείνη ημερ. 23.04.2024, εξ ου και με την Προσφυγή τους προσβάλλουν την τελευταία απόφαση.

Στο σημείο αυτό παραθέτουμε αυτούσιο το περιεχόμενο των δύο επιστολών της Αναθέτουσας Αρχής ημερ. 08.04.2024, με τη χρονολογική σειρά που έχουν αποσταλεί στους Αιτητές, η ώρα 12:40 μ.μ. η πρώτη και η ώρα 2:36 μ.μ. η δεύτερη για σκοπούς καλύτερης παρακολούθησης:

«Dear Ms. Poyiadjis,

I have instructions to refer to your email dated 4.4.2024 and inform you the following:

- (a) On 4.3.2024 a letter was sent by email to notify you about the results of the above Tender as well as your legal rights.*
- (b) On 22.3.2024, a letter was sent by email to inform you that due to the fact that a recourse was submitted to the Tender Review Authority against the decision of Contracting Authority a decision was taken to extend the validity of the Tender until 8.6.2024. Additionally, in the aforementioned email, you were asked to confirm in writing whether you accept to extend the validity of your Tender until 8.6.2024.*
- (c) As you did not respond to the above request on 27.3.2024, we called you twice on the day in order to speak with Ms. Susanna Pogiadzi, but it was not possible to reach her (the first time she wasn't at the office and the second time she was in a meeting). Despite leaving a message to contact us, we received no response.*

In light of the above, it was deemed that you are not interested in renewing the validity of your offer.».

«Dear Ms. Poyiadjis,

We regret to inform you that the deadline for extending the validity of your Tender has already expired.

With this email, we are also forwarding you the delivery receipts of the electronic messages that were sent to the following email address info@nexia.com.cy, Susana.poyiadjis@nexia.com.cy».

Εξετάσαμε την εισήγηση αυτή των Αιτητών με μεγάλη προσοχή, η οποία δεν μας βρίσκει σύμφωνους. Το λεκτικό των δύο πιο πάνω επιστολών καθιστά σαφή τη θέση της Αναθέτουσας Αρχής ότι, λόγω μη ανταπόκρισης στην επιστολή της

ημερ. 21.03.2024 και στις τηλεφωνικές της κλήσεις ημερ. 27.03.2024, θεωρήθηκε ότι δεν ενδιαφέροντο στην ανανέωση της προσφοράς τους, πληροφορώντας τους ότι ο χρόνος για παράταση της ισχύος της προσφοράς είχε ήδη εκπνεύσει.

Η επιστολή ημερ. 23.04.2024 απλά επαναλαμβάνει τα όσα περιέχονται στην πρώτη επιστολή της ημερ. 08.04.2024, χωρίς να έχει διεξαχθεί νέα έρευνα και/ή να αξιολογηθούν νέα στοιχεία. Απ' ότι έχουμε αντιληφθεί από τις επιστολές των Αιτητών προς την Αναθέτουσα Αρχή, ιδιαίτερα εκείνη ημερ. 08.04.2024, αποσκοπούσαν στο να εκφράσουν απλά την επιθυμία τους «*in renewing our intention to postpone*», που όμως δεν εισακούστηκε για τους λόγους που η Αναθέτουσα Αρχή αναφέρει στις επιστολές της ημερ. 08.04.2024. Δεν εντοπίζουμε από την αλληλογραφία που αντηλλάγη μεταξύ των δύο πλευρών να παρουσίασαν οι Αιτητές οποιοδήποτε νέο στοιχείο ώστε να τύχει εξέτασης από την Αναθέτουσα Αρχή. Καθίσταται ξεκάθαρο ότι η απόφαση ημερ. 23.04.2024 δηλώνει απλά την εμμονή της Αναθέτουσας Αρχής στην αρχική της θέση, ότι δηλ. η ισχύς της προσφοράς των Αιτητών έχει εκπνεύσει, χωρίς να στηρίζεται σε νέο υλικό. Ούτε με την επιστολή των Αιτητών ημερ. 10.04.2024 δίνονται νέα στοιχεία, εφόσον επαναλαμβάνεται το ιστορικό της υπόθεσης, τονίζοντας το γεγονός ότι οι Αιτητές δεν γνώριζαν το περιεχόμενο των επιστολών ημερ. 04.03.2024 και 22.03.2024, εφόσον ούτε ανοίχθηκαν ούτε διαβάστηκαν, αλλ' ούτε και για τις τηλεφωνικές κλήσεις στις 27.03.2024. Είναι δε διάχυτη στην επιστολή αυτή η έκφραση της πρόθεσής τους για ανανέωση της ισχύος της προσφοράς τους, η οποία, κατά την

άποψή τους, εξακολουθούσε να ισχύει, παραπέμποντας στον όρο 7.3.3 του Μέρους Α των Εγγράφων του Διαγωνισμού.

Υπό το φως των πιο πάνω δεδομένων, σίγουρα η παρούσα δεν είναι η περίπτωση όπου η διοίκηση προβαίνει σε αναθεώρηση απόφασής της επί τη υποβολή νέων στοιχείων, με την έκδοση νέας απόφασης μετά από δέουσα έρευνα (βλ. **Γρηγορίου -v- Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων** (ανωτέρω)).

Ως εκ τούτου, είναι κατάληξή μας ότι η προσβαλλόμενη απόφαση συνιστά βεβαιωτική εκείνης ημερ. 08.04.2024 (πρώτη) και ως τέτοια δεν μπορεί να συνιστά αντικείμενο Προσφυγής για ακύρωση της.

Η απόφασή μας αυτή, αναπόφευκτα καθορίζει και την τύχη της άλλης προδικαστικής ένστασης περί εκπρόθεσμης Προσφυγής.

Σύμφωνα με το άρθρο 21 του περί των Διαδικασιών Προσφυγής στον Τομέα της Σύναψης των Δημοσίων Συμβάσεων Νόμου του 2010 (Ν. 104(I)/2010), η προθεσμία για καταχώρηση προσφυγής στην ΑΑΠ είναι δεκαπέντε ημερολογιακές μέρες από την επόμενη της ημερομηνίας κατά την οποία απεστάλη η απόφαση της Αναθέτουσας Αρχής στους ενδιαφερόμενους προσφέροντες, εφόσον για την αποστολή της απόφασης χρησιμοποιείται τηλεμοιοτυπία ή ηλεκτρονικά μέσα.

Είναι νομολογιακά γνωστό ότι εναπόκειται στους Αιτητές η απόδειξη της παραλαβής και/ή γνώσης της διοικητικής πράξης καθυστερημένα. Εκείνος που προβάλλει τον ισχυρισμό, θα πρέπει να τον τεκμηριώσει (βλ. **Κυπριακή Δημοκρατία -v- Μ.Ε. Λεωφορεία Αμμοχώστου Λτδ, Έφεση κατά Απόφασης Διοικητικού Δικαστηρίου Αρ. 57/18, ημερ. 09.02.2024**). Όπως έχει λεχθεί στην υπόθεση **Napa Mermaid Hotel and Suites Ltd -v- Δήμου Αγίας Νάπας, Υπ. Αρ. 6435/2013, ημερ. 18.12.2015**, με αναφορά στην μέχρι τότε νομολογία:

*«Όπου η διοικητική πράξη δεν δημοσιεύεται, η προθεσμία αρχίζει να τρέχει από το χρονικό σημείο που ο διοικούμενος έλαβε πλήρη γνώση αυτής, πλήρης δε γνώση είναι αυτή που επιτρέπει στο διοικούμενο να διαγνώσει με βεβαιότητα και ακρίβεια την υλική ή ηθική του ζημιά, (Τσάτσου: **Η Αίτηση Ακυρώσεις ενώπιον του Συμβουλίου της Επικρατείας** σελ. 74, **Φιλίππου v. Α.Η.Κ. (2006) 3 Α.Α.Δ. 729** και **Mathews v. Δημοκρατίας, υπόθ. αρ. 633/2012, ημερ. 27.6.2014**).*

[...]

*Σύμφωνα περαιτέρω με τη νομολογία, εναπόκειται σε ένα αιτητή να αποδείξει ότι παρέλαβε καθυστερημένα ή καθόλου τη διοικητική πράξη, έξω δηλαδή από την προθεσμία. Εκείνος που προβάλλει τον ισχυρισμό θα πρέπει και να τον τεκμηριώσει, (**Πατάτας v. Δημοκρατίας (1990) 3 Α.Α.Δ. 248** και **HadjiGavriel v. Republic (1986) 3(A) C.L.R. 52**).».*

Η ύπαρξη της αναγκαίας πληροφόρησης κρίνεται αντικειμενικά (βλ. **Σοφοκλέους -v- Ιατρικών Υπηρεσιών (1998) 3 ΑΑΔ 870**).

Είναι φανερό από τις πρόνοιες του άρθρου 21 του Ν. 104(I)/2010 (ανωτέρω) ότι αποστολή απόφασης της Αναθέτουσας Αρχής προς προσφοροδότη με ηλεκτρονικά μέσα είναι αποδεκτός τρόπος επικοινωνίας, εφόσον του δίνεται η δυνατότητα να την ανοίξει και να λάβει γνώση του περιεχομένου της, ώστε να ξεκινήσει να τρέχει η προθεσμία για καταχώρηση προσφυγής.

Σ' ό,τι αφορά τον ισχυρισμό των Αιτητών ότι η μέθοδος αποστολής ηλεκτρονικών μηνυμάτων παρουσιάζει τρωτά, αφήνοντας να εννοηθεί ότι δεν συνιστά ασφαλή τρόπο επικοινωνίας, από έρευνά μας σε νομολογία του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης εντοπίσαμε την υπόθεση του Γενικού Δικαστηρίου Αρ. **T-272/19, ΤΟ κατά Ευρωπαϊκής Υπηρεσίας Εξωτερικής Δράσης, ημερ. 31.07.2020** που είναι σχετική με τα γεγονότα της παρούσας υπόθεσης. Στην υπόθεση αυτή τέθηκε επίσης θέμα εκπρόθεσμης προσφυγής, όπου αποφασίστηκαν τα εξής:

*«...η απόδειξη ότι ο αποδέκτης μιας απόφασης μπόρεσε να λάβει λυσιτελώς γνώση της απόφασης ενδέχεται να προκύπτει από διάφορες περιστάσεις, ιδίως όταν το οικείο θεσμικό όργανο δεν θεμελιώνει τον σχετικό ισχυρισμό του σε απλές ενδείξεις, αλλά σε στοιχεία, ορισμένα εκ των οποίων έχουν παρασχεθεί από τον ενδιαφερόμενο, και από τα οποία προκύπτει ότι αυτός έλαβε, ως παραλήπτης, στην ηλεκτρονική του διεύθυνση μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου και ότι ήταν σε θέση, κατά πάσα πιθανότητα, να το ανοίξει και να λάβει κατ' αυτόν τον τρόπο λυσιτελώς γνώση της απόφασης αυτής (βλ. **διάταξη της 14ης Ιανουαρίου 2014, Lebedef κατά Επιτροπής, F-60/13, EU:F:2014:6, σκέψη 44**).*

[...]

Από τη νομολογία που υπομνήσθηκε στη σκέψη 37 της παρούσας διατάξεως, προκύπτει ότι, για να είναι έγκυρη η κοινοποίηση απόφασης κατά την έννοια του ΚΥΚ, δεν είναι αναγκαίο ο αποδέκτης της να έχει πράγματι λάβει γνώση του περιεχομένου της, αλλά πρέπει να του έχει δοθεί η δυνατότητα να λάβει λυσιτελώς γνώση του περιεχομένου της. Συναφώς, η απόδειξη ότι ο αποδέκτης μιας απόφασης όχι μόνον την παρέλαβε, αλλά και μπόρεσε να λάβει λυσιτελώς γνώση της, μπορεί να προκύπτει από διάφορες περιστάσεις [...].

[...]

[...] το Δικαστήριο Δημόσιας Διοίκησης επισήμανε ότι είχε αποδειχθεί ότι ο προσφεύγων ήταν σε θέση να συμβουλευθεί την επαγγελματική διεύθυνση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου του, ότι είχε λάβει το ηλεκτρονικό μήνυμα και ότι ήταν σε θέση να το ανοίξει και να λάβει γνώση του μηνύματος, έστω και αν είχε επιλέξει να μην το ανοίξει εκείνη τη στιγμή.

Εν προκειμένω, επισημαίνεται ότι η απόφαση της ΑΣΣΠΑ της ΕΥΕΔ της 15ης Ιουνίου 2018, κατά της οποίας υποβλήθηκε η διοικητική ένσταση της προσφεύγουσας, είχε επίσης αποσταλεί σε εκείνη με ηλεκτρονικό μήνυμα, στην ίδια διεύθυνση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου. Η προσφεύγουσα χρησιμοποίησε αυτή την ηλεκτρονική διεύθυνση για να αποστείλει ηλεκτρονικό μήνυμα στον δικηγόρο της, στις 15 Ιανουαρίου 2019, στις 8:40, στο οποίο αναφέρει ότι έλαβε γνώση της προσβαλλομένης απόφασης.

Τα έγγραφα που προσκόμισαν οι διάδικοι ενώπιον του Γενικού Δικαστηρίου αποδεικνύουν ότι η προσφεύγουσα, όχι μόνο δεν επικαλέστηκε τεχνικό εμπόδιο ως προς την παραλαβή ή την ανάγνωση των επίμαχων ηλεκτρονικών μηνυμάτων της ΕΥΕΔ, αλλά ήταν επίσης σε θέση να συμβουλευθεί την προσωπική της διεύθυνση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου και ότι, πριν και μετά την κοινοποίηση της προσβαλλομένης απόφασης, είχε χρησιμοποιήσει την εν λόγω διεύθυνση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου στο πλαίσιο ανταλλαγών μηνυμάτων με την ΕΥΕΔ και με τον δικηγόρο της.

[...]

Κατά πρώτον, κατά τη νομολογία που παρατίθεται στη σκέψη 37 της παρούσας διατάξεως, από μόνη της η περίπτωση ότι ο αποδέκτης έχει τη δυνατότητα να λάβει λυσιτελώς γνώση του περιεχομένου της απόφασης που του κοινοποιήθηκε αποτελεί το χαρακτηριστικό στοιχείο της κοινοποίησης.»

Οι Αιτητές στην παρούσα περίπτωση, όπως και στην ως άνω αναφερόμενη υπόθεση του Γενικού Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης, όφειλαν να αναφέρουν τους ενδεχόμενους λόγους για τους οποίους δεν ήταν σε θέση να λάβουν λυσιτελώς γνώση των ηλεκτρονικών μηνυμάτων ημερομηνίας 04.03.2024 και 22.03.2024, παρά την παραδοχή τους ότι στάλθηκαν στο ηλεκτρονικό ταχυδρομείο που οι ίδιοι είχαν κοινοποιήσει στην Αναθέτουσα Αρχή. Δεν ανέφεραν όμως οτιδήποτε σχετικό, παρά μόνο ότι δεν τις διάβασαν. Επιπρόσθετα, οι Αιτητές ουδέποτε επικαλέστηκαν τεχνικό εμπόδιο ως προς την παραλαβή ή την ανάγνωση των επίμαχων ηλεκτρονικών μηνυμάτων της Αναθέτουσας Αρχής, αλλά δεν παραβλέπουμε ότι ήταν σε θέση πριν και μετά την κοινοποίηση των ηλεκτρονικών μηνυμάτων ημερ. 04.03.2024 και 22.03.2024, να χρησιμοποιήσουν τις εν λόγω διευθύνσεις ηλεκτρονικού ταχυδρομείου στο πλαίσιο ανταλλαγής μηνυμάτων με την Αναθέτουσα Αρχή. Σημασία ενέχει, για το υπό εξέταση θέμα, ότι οι επιστολές κοινοποιήθηκαν δεόντως, σύμφωνα με τις βεβαιώσεις αποστολής τους και όχι αν έχουν διαβαστεί, ως η εισήγηση των Αιτητών.

Ενόψει της απόφασής μας ότι εκτελεστική διοικητική πράξη συνιστά η απόφαση της Αναθέτουσας Αρχής, που κοινοποιήθηκε στους Αιτητές με την επιστολή της ημερ. 08.04.2024, η προθεσμία για άσκηση Προσφυγής κατά της απόφασης απόρριψης της προσφοράς των Αιτητών έχει παρέλθει.

Εν πάση περιπτώσει, η θέση τους ότι ναι μεν στάληκαν αλλά δεν τις διάβασαν, για τους λόγους που εισηγούνται, καταρρίπτεται από τα ίδια τα γεγονότα όπου λάμβαναν γνώση του περιεχομένου όλων των άλλων επιστολών της Αναθέτουσας Αρχής που αποστέλλοντο με τον ίδιο τρόπο. Παράδειγμα η επιστολή της Αναθέτουσας Αρχής ημερ. 04.12.2023, πάλι για αίτημα λήψης συγκατάθεσης παράτασης της ισχύος της προσφοράς τους, με το οποίο αίτημα συμμορφώθηκαν.

Παρά τις πιο πάνω διαπιστώσεις μας επί των προδικαστικών ενστάσεων που σφραγίζουν την τύχη της Προσφυγής, θα προχωρήσουμε στην εξέταση των λόγων ακύρωσης, για σκοπούς ολοκληρωμένης απόφασης.

Σημειώνουμε ότι όλοι οι λόγοι ακύρωσης περιστρέφονται γύρω από ένα και μοναδικό άξονα, αυτόν της άγνοιάς τους ως προς το αίτημα της Αναθέτουσας Αρχής για ανανέωση της ισχύος της προσφοράς τους, που είχε ως αποτέλεσμα να μην δώσουν τη συγκατάθεσή τους μέσα στην προβλεπόμενη στην επιστολή προθεσμία.

Συγκεκριμένα, οι Αιτητές εισηγούνται ότι η Αναθέτουσα Αρχή εμποδίζεται από τις πρόνοιες του όρου 7.3 του Μέρους Α των Εγγράφων του Διαγωνισμού και του Κανονισμού 46(5) των περί του Συντονισμού των Διαδικασιών Σύναψης Δημοσίων Συμβάσεων Προμηθειών, Έργων και Υπηρεσιών (Γενικοί) Κανονισμών του 2007 (Κ.Δ.Π. 201/2007) να απορρίψει την προσφορά των Αιτητών ως απαράδεκτη, εφόσον για να μπορούσε να προβεί σε τέτοια ενέργεια θα έπρεπε να είχε πληροφορηθεί στην πραγματικότητα για το αίτημα της Αναθέτουσας Αρχής για παράταση. Δεν είχε όμως, όπως ισχυρίζεται, τέτοια πληροφόρηση, λόγω μη ανάγνωσης των επιστολών ημερ. 04.12.2023 και 21.03.2024.

Στο σημείο αυτό κρίνουμε σκόπιμο να παραθέσουμε αυτούσιο το περιεχόμενο της επιστολής της Αναθέτουσας Αρχής ημερ. 21.03.2024, που είχε σταλεί στους Αιτητές μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου στις 22.03.2024:

«*By email:* *susana.poyiadjis@nexia.com.cy*
 info@nexia.com.cy

NEXIA POYIADJIS LTD
P.O.BOX 21814, CY1513
Nicosia, Cyprus
(Attention to: Suzana Poyiadjis)

Tender Y.O.2023/01/II
Tender for the provision of services for the modernization, reform and drafting of a new Cyprus Companies Law (Cap. 113)

Extension of the period of validity of the tenders and for the Tender Guarantee

With reference to your tender, which was submitted in the context of the above competition we would like to inform you that the Competent Body has decided to extend the period of validity of the above Tender until 8/6/2024.

2. The extension of the validity of the Tender by Contracting Authority is required, as a recourse has been submitted to the Tender Review Authority against its decision.

3. *According to the provisions of term 7.3. of Part A of the tender documents “Period of validity”, please inform us in writing, whether you accept to extend the validity of your Tender until 8/6/2024. In case you accept the extension of the period of validity, please also extend the validity of the Tender Guarantee so that the expiry date is one (1) month after the expiry of the period of validity of Tenders i.e. 8/7/2024.*

4. *Please provide your answer to the Ministry of Finance by email (aserghi@mof.gov.cy) and post, by completing and signing the confirmation below, **at the latest within two (2) days from the day of this request**, according of the provisions of paragraph 7.3.3 of Part A of the tender documents. It should be noted that in case your answer is not submitted within the above deadline your Tender will be rejected as inadmissible.».*

Έχουμε ήδη ασχοληθεί με την εισήγηση των Αιτητών για πλήρη άγνοιά τους ως προς το περιεχόμενο των επιστολών της Αναθέτουσας Αρχής ημερ. 04.03.2024 και 21.03.2024 κατά την εξέταση των προδικαστικών ενστάσεων και έχουμε προβεί σε διαπιστώσεις που δεν χρειάζεται να επαναλάβουμε.

Ο όρος 7.3 του Μέρους Α των Εγγράφων του Διαγωνισμού, επί του οποίου οι Αιτητές βασίζονται προς υποστήριξη της εισήγησή τους ότι δεν μπορούσε η Αναθέτουσα Αρχή να απορρίψει την προσφορά τους, εφόσον δεν έλαβαν γνώση της επιστολής ημερ. 21.03.2024, προνοεί τα εξής:

«7.3 Period of validity

1. *The period of validity of the Tenders is the period stated in paragraph 2.16 above. Tenders specifying a shorter period of validity than the one mentioned above shall be rejected as inadmissible.*
2. *The validity of Tenders may be extended, if requested by the Contracting Authority, in accordance with the Regulation.*
3. *Should the issue of extension of the validity of the Tenders arise, the Contracting Authority shall address a written question to the tenderers five (5) days at the latest prior to their expiry date, as to whether they accept the extension for a specific period of time. The tenderers must reply within two (2) days and if they refuse to extend the validity of their Tenders, such Tenders shall be rejected as inadmissible.».*

Το ουσιώδες του όρου 7.3 (ανωτέρω) είναι δεδομένο, εφόσον από το λεκτικό του καθίσταται σαφές ότι μη συγκατάθεση του προσφοροδότη παράτασης της ισχύος της προσφοράς του μέσα στην προθεσμία που είχε καθοριστεί, οδηγεί σε απόρριψή της ως απαράδεκτης (βλ. **Elinco Diagnostics Ltd -v- Αναθεωρητικής Αρχής Προσφορών, Έφεση κατά Απόφασης Διοικητικού Δικαστηρίου Αρ. 15/18, ημερ. 19.12.2023**). Δεν ήταν συνεπώς θέμα άσκησης διακριτικής ευχέρειας της Αναθέτουσας Αρχής.

Παραθέτουμε, επίσης, και τον Κανονισμό 36(5) της Κ.Δ.Π. 201/2007, τον οποίον επίσης επικαλούνται οι Αιτητές, για σκοπούς καλύτερης παρακολούθησης:

«36.(5) Προσφορά της οποίας ο προσφέρων παραλείπει να συγκατατεθεί γραπτώς στην αιτούμενη από την αναθέτουσα αρχή παράταση της ισχύος των προσφορών μέσα στον καθοριζόμενη από αυτήν χρόνο απορρίπτεται ως απαράδεκτη».

Σύμφωνα με τις πρόνοιες του πιο πάνω όρου και Κανονισμού, στους οποίους παραπέμπουν οι Αιτητές, θα πρέπει να προηγηθεί αίτημα της Αναθέτουσας Αρχής προς τον προσφοροδότη για λήψη της συγκατάθεσής του για παράταση της ισχύος της προσφοράς του και αν αυτός αρνηθεί ή παραλείψει να συγκατατεθεί μέσα στο καθορισμένο χρόνο, τότε η προσφορά του θα απορρίπτεται αυτοδικαίως ως απαράδεκτη.

Υιοθετώντας όσα έχουμε αναφέρει πιο πάνω κατά την εξέταση των προδικαστικών ενστάσεων και τις διαπιστώσεις μας σε σχέση με τη προβαλλόμενη θέση των Αιτητών ότι δεν έλαβαν γνώση της επιστολής ημερ. 21.03.2024, βρίσκουμε ότι η απόρριψη της προσφοράς των Αιτητών ενόψει της

παράλειψής τους να δώσουν τη συγκατάθεσή τους μέσα στην ταχθείσα προθεσμία είναι σύμφωνη με τον όρο 7.3.3 και τον Κανονισμό 36(5) (ανωτέρω), χωρίς να ενέχει οτιδήποτε το μεμπτόν.

Εξετάσαμε, επιπρόσθετα, και την εισήγηση των Αιτητών ότι η προσβαλλόμενη απόφαση αντίκειται στο άρθρο 11(4) του περί των Γενικών Αρχών του Διοικητικού Δικαίου Νόμου (Ν. 158(I)/1999) που προνοεί ότι *«υπέρβαση ανατρεπτικής προθεσμίας μπορεί να δικαιολογηθεί για λόγους ανώτερης βίας ή αν υπάρχουν ειδικές συνθήκες και η υπέρβαση δεν παραβιάζει τα συμφέροντα άλλου διοικουμένου.»*.

Ειδικότερα, εισηγούνται ότι το γεγονός ότι δεν έλαβαν την επιστολή ημερ. 21.03.2024 που τους καλούσε να συγκατατεθούν στην παράταση της ισχύος της προσφοράς τους, συνιστά κλασσική περίπτωση ύπαρξης ειδικών συνθηκών που μπορεί να δικαιολογήσει την υπέρβαση της προθεσμίας που δόθηκε με την επιστολή ημερ. 21.03.2024.

Ενόψει των πιο πάνω διαπιστώσεών μας, η εισήγηση ότι συντρέχουν ειδικές συνθήκες που δικαιολογούν την υπέρβαση της προθεσμίας που δόθηκε ώστε να γίνει δεκτή η συγκατάθεση της παράτασης της ισχύος της προσφοράς τους εκ των υστέρων, δεν μας βρίσκει σύμφωνους για τους λόγους που αναφέρουμε ανωτέρω.

Συνεπώς η απόφαση της διοίκησης να θεωρήσει ότι με την παράλειψη υποβολής γραπτής συγκατάθεσης από πλευράς Αιτητών στην αιτηθείσα παράταση της

ισχύος της προσφοράς τους μέσα στην προθεσμία που τέθηκε με την επιστολή της Αναθέτουσας Αρχής ημερ. 21.03.2024 υπήρξε σχετική άρνηση από μέρους τους είναι ορθή.

Συνεπώς, ακόμη και στην περίπτωση που οι προδικαστικές ενστάσεις απορρίπτοντο, η Προσφυγή θα πρέπει να απορριφθεί και επί της ουσίας.

Ενόψει όλων των πιο πάνω, οι προδικαστικές ενστάσεις επιτυγχάνουν. Η Προσφυγή απορρίπτεται. Η προσβαλλόμενη απόφαση επικυρώνεται.